

Parkskov

Ved parkskov forstås områder med ældre træer, der vokser mere eller mindre isoleret med områder af græsvegetation imellem. Denne vegetationstype er generelt skabt ved hugning eller ved hård græsning af hjortevildt eller kreaturer – som i vore dyrehaver og i gamle græsningsskove – og findes idag mest i beplantninger ved byer og omkring slotte og herregårde. Parkskov har næppe eksisteret i større udstrækning i det oprindelige danske landskab, men i tørre egne, hvor vegetationen er mere steppepræget, er parkskov muligvis naturlig. Store delvis-naturlige parkskove kan ses på den midterste del af Øland, hvor århundreders kreaturgræsning har skabt områder med fritstående ege (*Quercus*), hvorunder der findes en rig vegetation af bl.a. orkidéer (*Orchidaceae*) og mange spændende svampe.

Den danske parkskov, der generelt findes på leret eller kalkholdig bund, indeholder tre forskellige svampesamfund: Et samfund af græslandsarter, som sikkert vokser som nedbrydere på urter og græsser⁴, et samfund af vedboende nedbrydere på døde og levende træer, og et samfund af ektomykorrhizadannere, der er knyttet til træerne.

I visse meget gamle parker og parkskove findes meget rige skovoverdrev med et højt antal af sjældne overdrevssvampe som fx arter af vokshat (*Hygroclype*)⁴, blåhat (*Entoloma* underslægt *Leptonia*) samt jordtunge (*Geoglossum* m.fl.)⁴. Et godt eksempel er Jægersborg Dyrehave, der er en af vore væsentligste lokaliteter for overdrevssvampe⁽²⁷⁾. Dette samfund er nærmere beskrevet i afsnittet om **græsland og overdrevskrat**⁴. På plæner på mere næringsrig bund, som fx på kirkegårde, findes ligeledes en karakteristisk græslandsvegetation, med bl.a. mange arter af champignon (*Agaricus*). Især karbol-champignon (*A. xanthoderma*) er karakteristisk for denne habitat, der graduerer jævnt over i **gødet agerland og græsplæner**⁴.

På en lokalitet som Jægersborg Dyrehave findes ligeledes en rig funga af træboende svampe på de mange gamle, væltede stammer af eg (*Quercus*) og bøg (*Fagus*)⁽²⁷⁾. Dette svampesamfund er delvis sammenfaldende med det samfund, man finder på meget gamle stammer i **urskovsagtig løvskov**⁴. Dette ses fx på udbredelsen af kobberrød lakporesvamp (*Ganoderma pfeifferi*), der stort set ikke ses i almindelig løvskov, men som meget ofte kan findes på store bøger både i parker og i urskovsagtig løvskov. Hvor denne art rimeligvis først og fremmest kræver større stammer, end man finder i almindelige danske løvskove, er enkelte andre arter af store poresvampe mere snævert knyttet til levende træer i parker og alléer. Det gælder de sjældne grov lakporesvamp (*G. adspersum*)⁽¹⁷⁾, gyldenbrun lakporesvamp (*G. resinaceum*), ege-spejlporesvamp (*Inonotus dryadeus*) og *Perenniporia fraxinea*. Førstnævnte vokser på mange forskellige værter, bl.a. bøg og hestekastanie (*Aesculus*), de tre andre foretrækker eg. De er alle fire sydlige eller sydligt-kontinentale arter, som herhjemme muligvis foretrækker det mere varme og tørre mikroklima, der findes i parker og alléer.

Morbundsskove på ler og parkskove graduerer jævnt over i hinanden, og de typiske samfund af mykorrhizadannere er da også meget lig hinanden. Det

Boks 141

– karakter- og indikatorarter for parkskov

Parkskov på neutral til basisk bund

KARAKTERARTER:

mild kam-skørhat (*Russula pectinatoides*) – under eg
duft-skørhat (*Russula odorata*) – under eg
blodrød rørhat (*Boletus rubellus*) – under bøg og eg
sommer-rørhat (*Boletus reticulatus*) – under bøg og eg
INDIKATORER FOR SÆRLIG VÆRDIFULDE LOKALITETER:
rod-rørhat (*Boletus radicans*) – under bøg
avnbøg-rørhat (*Leccinum carpini*) – under avnbøg
orangerosa skørhat (*Russula laeta*) – under bøg og eg
≥ 5 arter af „store rørhatte“ (*Boletus* undersl. *Boletus*)
≥ 7 arter af skørhatte (*Russula*)
kobberrød lakporesvamp (*Ganoderma pfeifferi*) – på bøg
ege-spejlporesvamp (*Inonotus dryadeus*) – på eg

Fig. 141 – Parkskov. A: et hjortegræsset parklandskab med spredte træer af lærk (*Larix*), eg (*Quercus*) og bøg (*Fagus*) og en bundvegetation domineret af græsser; B: en af de mest karakteristiske ektomykorrhizadannere i parkskove er mild kam-skørhat (*Russula pectinatoides*), der har en gulligbrun hat med en kamfuret rand.

s. 288

s. 268

fig. 141

gælder fx det store antal arter af slægten skørhat (*Russula*)⁴, og af store rørhatte (*Boletus* underslægt *Boletus*)⁴, som træffes på begge habitater. De vigtigste ektomykorrhizadannende træer i parkskove er bøg og eg. Sjældnere forekommer avnbøg (*Carpinus*) og lind (*Tilia*), sidstnævnte især i alléer. Gode karakterarter for parkskove er blodrød rørhat (*Boletus rubellus*) samt skørhattene mild kam-skørhat (*Russula pectinatoides*)⁴ og duft-skørhat (*R. odorata*).